

100 dni po Brexicie

Z dniem 1 stycznia 2021 roku zakończył się okres przejściowy i Wielka Brytania wystąpiła z Unii Europejskiej. Fakt ten wiąże się z wieloma zmianami dotyczącymi życia codziennego wielu Europejczyków i Brytyjczyków, ale także niezwykle istotnymi dla przedsiębiorców. Zmiany dotyczą między innymi systemu imigracyjnego, sposobu podróżowania, sposobie przewożenia towarów.

Trade and Cooperation Agreement

Istotnym elementem w kontekście prowadzenia biznesu jest umowa o handlu i współpracy z dn. 24 grudnia 2020 – wynegocjowana na drodze wspólnych porozumień przez Zjednoczone Królestwo oraz Unię Europejską – tzw. Trade and Cooperation Agreement (TCA). Umowa ta składa się z:

- umowy o wolnym handlu
- bliskiego partnerstwa na rzecz obywateli
- ogólnych ram zarządzania

Mimo, że Brexit oznacza w praktyce opuszczenie przez Wielką Brytanię jednolitego rynku i unii celnej, zgodnie z postanowieniami zawartymi w porozumieniu w obrocie gospodarczym między UE a Zjednoczonym Królestwem nie będą obowiązywały cła i ograniczenia ilościowe. Umowa o wolnym handlu dotyczy nie tylko sfery wymiany towarów i usług, zawiera także szereg innych zapisów, między innymi o inwestycjach, konkurencji, pomocy państwa, przejrzystości podatkowej, transportu lotniczego i drogowego, a także energii, rozwoju, rybołówstwa, ochrony danych i zabezpieczenia społecznego.

Najważniejszymi postanowieniami zawartymi w umowie są:

- ustalenie zerowych stawek celnych i zerowych kontyngentów na towary spełniające kryteria pochodzenia,
- zobowiązanie do zagwarantowania utrzymania wysokiego poziomu ochrony w kwestiach ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatycznym, praw socjalnych i pracowniczych, przejrzystości podatkowej, stosowania pomocy państwa,
- zobowiązanie do zapewnienia trwałych i zrównoważonych połączeń lotniczych, kolejowych i morskich,
- zobowiązanie do tego, aby konkurencja pomiędzy Wspólnotą a Zjednoczonym Królestwem odbywała się na równych i uczciwych zasadach i nie wpływała negatywnie na prawa obywateli,
- umożliwienie uczestnictwa Zjednoczonego Królestwa w programach unijnych na lata 2021 – 2027.

Zmiany dla przedsiębiorstw w kontekście Brexitu

Zmiany celne

Z dniem 1 stycznia 2021 Wielka Brytania przestała być częścią unii celnej UE, co wiąże się z koniecznością poddania towaru kontroli i złożenia deklaracji celnej. Zgodnie z postanowieniami Umowy o handlu i współpracy wymiana handlowa pomiędzy UE a Zjednoczonym Królestwem będzie następować bez ograniczeń ilościowych oraz bez ceł, ale jedynie w przypadku towarów podlegających regułom pochodzenia. Towary, które nie spełniają wymogów pochodzenia będą obłożone obowiązkiem uiszczenia opłat celnych zarówno w przypadku eksportu do Wielkiej Brytanii, jak i importu z Wielkiej Brytanii.

W przypadku eksportu towarów na terytorium Wielkiej Brytanii przedsiębiorcy powinni pamiętać o:

- zarejestrowaniu eksportowanych towarów w systemie e-Klient i uzyskaniu numeru EORI nadawanego przez Izbę Administracji Skarbowej,
- uzyskaniu pozwolenia celnego,
- złożeniu zgłoszenia celnego – w formie papierowej lub elektronicznej,
- zadeklarowaniu sposobu składania zgłoszenia w eksporcie oraz doborze odpowiednich systemów do przesyłania komunikatów do celnych systemów operacyjnych,
- uzyskaniu dokumentu potwierdzającego wywóz towaru,
- złożeniu prośby do Dyrektora Izby Skarbowej o rejestrację w systemie REX.

Numer EORI

W przypadku, gdy polski przedsiębiorca uzyskał numer EORI przed 1.01.2021, może posługiwać się nim dalej. Podmioty, które zaczęły prowadzić wymianę handlową z Wielką Brytanią po 1.01.2021 Brytanii powinny uzyskać ten numer poprzez złożenie wniosku w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu w formie elektronicznej. Przedsiębiorcy zarejestrowani w Wielkiej Brytanii utracili prawo do posługiwania się numerem EORI z dniem 30.12.2020. Tak samo ważność straciły numery nadawane przez organa celne Wielkiej Brytanii.

Zgłoszenie celne – w związku z Brexitem Zjednoczone Królestwo będzie traktowane w sprawach celnych jako tzw. „państwo trzecie”. Oznacza to, że przedsiębiorcy, których działania będą opierać się na obrocie towarami, będą musieli dopełnić formalności celnych poprzez rejestrację w usłudze eKlient oraz zwrócić się z wnioskiem do Izby Administracji Skarbowej o wydanie numeru EORI. Każdy towar eksportowany do Wielkiej Brytanii lub importowany z Wielkiej Brytanii będzie podlegał obowiązkowi zgłoszenia celnego.

Preferencyjne stawki celne/ „upoważniony eksporter”

Preferencyjne stawki celne mogą być zastosowane jedynie w przypadku towarów, które:

- w wystarczającym / właściwym stopniu zostały wytworzone w Wielkiej Brytanii lub UE;
- posiadają odpowiednio udokumentowane pochodzenie.

Dokumenty poświadczające pochodzenie towaru mogą być różne, w zależności od postanowień danej umowy handlowej. Mogą być to świadectwa np. świadectwo przewozowe EUR.1, deklaracje pochodzenia lub oświadczenia o pochodzeniu. Świadectwa są wystawiane przez odpowiednie urzędy – w przypadku Polski – organy celno-skarbowe. Oświadczenia oraz deklaracje mogą być wystawiane samodzielnie przez eksporterów – zazwyczaj na dokumentach handlowych bądź fakturach lub specyfikacjach wysyłkowych (w postaci stempla lub nadruku czy też odręcznie). Takie działanie wymaga jednak od eksportera uzyskania statusu „upoważnionego eksportera” lub rejestracji w systemie REX. W celu uzyskania statusu „upoważnionego eksportera” przedsiębiorca powinien złożyć organom celnym gwarancje konieczne do weryfikacji pochodzenia produktów. Status ten powoduje, że eksporter może korzystać z uproszczonych sposobów dokumentowania pochodzenia towarów, także w przypadku, gdy ogólna wartość eksportowanych towarów przekracza wartość 6000€.

Podatek akcyzowy

Podobnie, jak w przypadku uiszczania opłat celnych, przywóz i wywóz towarów akcyzowych w obrocie handlowym z Wielką Brytanią będzie traktowany jako import/eksport z/do kraju trzeciego. Wiąże się to z koniecznością złożenia zgłoszenia celnego przywozowego lub zgłoszenia celnego wywozowego na wyroby akcyzowe oraz samochody. Zgodnie z prawem celnym, obowiązek uiszczenia podatku akcyzowego powstanie w momencie przywozu w/w wyrobów na terytorium UE, a pobierany będzie w momencie dopuszczenia tych towarów do obrotu.

Rozliczenia VAT

W kontekście Brexitu, od 1 stycznia 2021 roku przedsiębiorców czekają także zmiany w rozliczaniu podatku VAT. W związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa ze struktur UE, każda transakcja będzie musiała zostać zaliczona jako eksport, nie jak dotychczas wewnątrzspółnotowa dostawa towarów. Przy eksporcie stawki należności celnych – zgodnie z Umową o handlu i współpracy na towary nie będą nałożone cła, jednak pod warunkiem udokumentowania pochodzenia towarów. Jest to warunek konieczny, aby na towary importowane ze Zjednoczonego Królestwa zastosowano 0% stawkę celną.

Przedsiębiorcy zobligowani są do posiadania dokumentacji potwierdzającej wywóz towarów przed złożeniem deklaracji podatkowej za dany okres rozliczeniowy. Do tego rodzaju dokumentów należą przede wszystkim:

- elektroniczny dokument wystawiany w systemie służącym do obsługi zgłoszeń wywozowych lub poświadczony przez odpowiedni urząd wydruk takiego zgłoszenia (zawiadomienie IE-599),
- elektroniczny dokument wystawiany poza systemem służącym do obsługi zgłoszeń wywozowych (np. w formie mailowej), o ile można potwierdzić jego autentyczność,
- zgłoszenie wywozowe w formie papierowej złożone poza systemem służącym do obsługi zgłoszeń wywozowych lub jego poświadczona kopia (dokument SAD).

Wraz z momentem wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej, zmienił się także moment powstania obowiązku podatkowego – następuje on z chwilą dokonania dostawy towarów (art. 19a ust. 1 uVAT). Istotną zmianą w kontekście obrotu towarowego jest także brak możliwości stosowania procedury call of stock, obowiązującej na terenie Unii Europejskiej.

Tranzyt

Obsługa tranzytu odbywać się będzie na podstawie Konwencji o wspólnej procedurze tranzytowej oraz Konwencji o uproszczeniach formalności w handlu towarami. Ponadto Zjednoczone Królestwo będzie także honorowało postanowienia Konwencji TIR.

W przypadku tranzytu warto wspomnieć o dwóch deklaracjach celnych. Deklaracja T1 wynika ze stosowania procedury:

- T1 dotyczy tranzytu towarów, których pochodzenie nie jest oznaczone jako unijne (towary nie pochodzą z Unii Europejskiej). W związku z tym opłaty należności celnych są zawieszane do momentu ich dostarczenia do miejsca przeznaczenia we Wspólnocie.

Należy pamiętać, że procedurą T1 objęte są także towary, które utraciły unijny status celny.

Dokumenty obligatoryjne to CMR, faktura i EX, natomiast deklaracja T1 powinna zawierać informacje dotyczące numeru rejestracyjnego pojazdu, urzędów: wyjścia, tranzytowego i zakończenia, trasę przejazdu oraz nazwę operatora przeprawy.

- T2, czyli procedurą wspólnotowego tranzytu wewnętrznego. Procedura ta ma zastosowanie w przypadku tranzytu towarów, pochodzących z Unii Europejskiej na obszarze celnym UE. Jako towar „unijny” rozumiane są tutaj towary, które zostały całkowicie uzyskane na obszarze celnym UE, lub zostały uzyskane/wytworzone z na obszarze celnym UE lub zostały wprowadzone na obszar celny UE i dopuszczone do obrotu.

Dokumenty obligatoryjne to CMR, faktura i EX, natomiast deklaracja T2 powinna zawierać informacje dotyczące numeru rejestracyjnego pojazdu, urzędów: wyjścia, tranzytowego i zakończenia, trasę przejazdu oraz nazwę operatora przewozy.

W przypadku korzystania z procedur tranzytowych przedsiębiorca musi obowiązkowo przesłać elektroniczne zgłoszenie tranzytowe do systemu NCTS (w Polsce usługa realizowana jest jako e-Tranzyt). W zgłoszeniu tranzytowym należy zwrócić uwagę na dane dotyczące m.in. opisu towarów (podawanie zbyt ogólnych określeń), kodów towarów, identyfikatorów środka transportu w miejscu wyjścia, numeru GRN oraz urzędów tranzytowych.

Więcej informacji:

<https://www.gov.pl/web/wielkabytania/brexit>

https://www.brexit.gov.pl/wp-content/uploads/2020/11/Poradnik_dla_przedsiębiorcy_Zasady_współpracy_z_UK_od_1.01.2021.pdf

https://ec.europa.eu/info/relations-united-kingdom/eu-uk-trade-and-cooperation-agreement_pl

<https://www.podatki.gov.pl/clo/brexit/>

<https://www.podatki.gov.pl/akcyza/wyjasnienia/brexit-informacja-w-sprawie-opodatkowania-akcyza-wyrobow-akcyzowych-i-samochodow-osobowych>

Przygotował:

**Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Poznań
przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu
al. Niepodległości 2,**

61-874 Poznań

tel. 61 8521670,

e-mail: europedirect-poznan@irpoznan.com.pl, www.europe-direct.poznan.pl

